

Göktuğ Canbaba

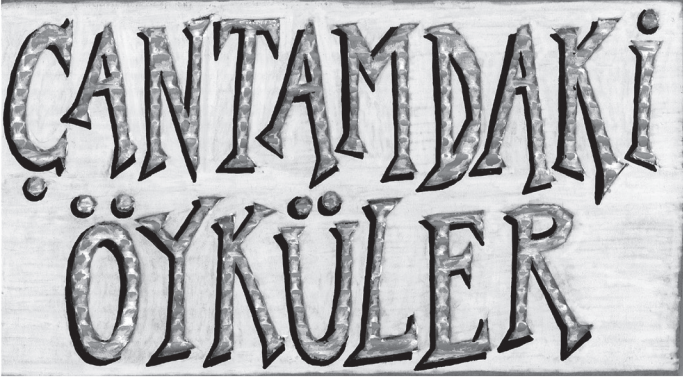
ÇANTAMDAKİ ÖYKÜLER

Doğan
Çocuk

6. Baskı

Göktuğ Canbaba

İçindekiler

<i>Yol</i>	7
<i>Nişa</i>	15
<i>Yaşlı Ağacın Öğüdü</i>	23
<i>Kimin Hikâyesi?</i>	29
<i>Dünyanın En Güzel Manzarası</i>	37
<i>Burma'daki Hazine</i>	45
<i>Gölge</i>	53
<i>Rüya</i>	61
<i>Nereye İlerlemeliyim?</i>	69
<i>Notre Dame Katedrali'nde Gece Yarısı</i>	75

YOL

Nepal'in Chitwan şehrinin yerlilerinden Paşhupati'nin evine gelişimin üzerinden üç gün geçmişti. Paşhupati, Chitwan Ormanı'nın yakınlarındaki üç katlı, içinde kocaman bir ağacın olduğu geniş bahçeli bir villada yaşıyordu. Onunla önceki seyahatlerimden birinde Hindistan'da tanışıp arkadaş olmuştuk. Daha sonra haberleşirken Nepal'i gezme fikrimi açtığım da beni evinde misafir etmenin onu çok mutlu edeceğini söylemiş ben de teklifini büyük bir keyifle kabul etmiştim. Nepal'in göğü delmeye çalışan dağlarını, berrak göllerini, içinde bin bir çeşit hayvanın yaşadığı ormanlarını dolaşmam için önümde uzun bir zaman vardı, ben de Paşhupati'nin evinde haritamı hazırlıyor, yolculuğum için gerekli düzenlemeleri yapıyordum.

Paşhupati kibar bir adamdı. Saçları beyazlamaya başlasa da çocuk ruhundan hiçbir şey kaybetmemişti. Her zaman espriliydi ve hayattan zevk almayı çok iyi biliyordu; ormanlarda bir başına dolaşır, köydeki etkinliklerde şarkılar söyleyip dans eder,

yarışmalar düzenler, çocuklara hikâyeler anlatırdı. Aynı zamanda köyün bilgelerindendi, bir derdi olan, ilk ona danışırdı.

Ağaçların kokusunu taşıyan rüzgârın bizi kucakladığı akşamların birinde, komşularıyla birlikte sütlü çaylarımızı yudumlarken güzel bir sohbetin tam ortasındaydık.

“Yolculuğa çıkmana kısa süre kaldı ve seni buradan benim düzenlediğim yarışmalardan birine katılmadan göndermek istemiyorum sevgili dostum.”

Paşhupati'nin yarışmalarını herkes bilirdi ve teklifi bana yapmış olması gururumu okşamıştı. Acaba nasıl bir şeydi düşündüğü? Çin mantısı yeme yarışması olabilir miydi? Ya da gölde balık tutma yarışması? Belki de ormanda şıfalı bitkileri toplardık...

“Yarışmanın ismi Yol,” dedi kırılmış sakalını düzeltirken. Etrafındaki insanlar sanki bahsettiği yarışmayı biliyorlarmış gibi gülümsediler. Yarışmanın ismi hoşuma gitmişti çünkü uzun süredir yollardaydım. “Kapıdan çıkacak, ormanın derinliklerindeki heykeli bulup ayaklarında biten sarı çiçekleri toplayıp eve geri döneceksin, yarışma bu.”

“Çocuk oynuncağı,” dedim. Orada geçirdiğim zaman boyunca ormana defalarca gitmiştim. Hiç o kadar derinliklerine girmesem de orman hakkında epey bilgi toplamıştım; hayvanların hangi bölgelerde yaşadığını, kamp kurmak için nereleri tercih edeceğimi, derenin ormanın neresinden aktığını az çok biliyordum. Kısacası onlara en iyi olduğumu gösterecektim. “Kiminle yarışacağım?” diye sordum hemen.

“Baijanti,” dedi Paşhupati.

İsmi duyduğumda gülümsemeden edemedim çünkü Baijanti henüz on beşinde bir kızdı, benimle nasıl boy ölçüşebilirdi ki? Anlaşılan Paşhupati yarışmayı benim kazanmamı istiyordu. Belli ki armağanımı verip beni yolcu etmekte niyeti.

“Peki,” dedim çayımın bir yudum daha alarak. “Ben varım.”

“Yarın gün doğumuyla yarışma başlayacak,” dedi Paşhupati ve ekledi: “Kaybedeni büyük bir hediye bekliyor.”

Paşhupati kaybedeni büyük bir hediye bekliyor dediğinde etrafındakiler yine gülümsediler. Söylediğini Paşhupati'nin yaşlılığına verdim çünkü yarışmalarda kazananı büyük bir hediye beklerdi kaybedeni değil. Ama yanlış söylese de onun lafını kesmek, düzeltmek istemedim çünkü benden yaşça büyüktü ve onun misafiriydim. Ben de diğerleri gibi gülümseyip onu başımla onayladım. Gece yatağa yattığımda sabah başlayacak yarışmayı düşünmeden edemiyordum. Eve ilk geldiğimde tepedeki cibinliğin üzerine yapışan böcekler yüzünden tedirgin bir uyku çekmiştim, o an ise heyecandan uyuyamıyordum.

Sabah ormanın yakınlarında hatırı sayılır bir kalabalık olduğunu gördüm; onlarca kişi ellerinde balonlar, renkli tüylerle kendilerine has şarkılar söylüyorlardı. Benim gelmemle sesleri daha da arttı ve teker teker beni kucakladılar. O an Paşhupati'nin yarışmalarının ne kadar önemsendiğini, ona nasıl saygı duyulduğunu daha net anladım. Herkese selam verip Baijanti'nin yanında soluğu aldım.

“Merhaba Baijanti,” dedim.

“Selam,” dedi. “Yarışmaya hazır mısınız?”

“Dün gece her türlü planı yaptım,” dedim keyifle. “En kestirme nereden heykele ulaşılır, nereden erzak doldurulur hepsini çözdüm sayılır. Ama sen buralısın sonuçta ormanı benden daha iyi biliyorsundur. Belki de senin peşine takılmam daha mantıklı olabilir ne dersin?” diye sordum göz kırparak. Baijanti gülümsedi ama onun gülümseyişinde sanki daha farklı anlamlar vardı; kendime fazla güveniyor olabilir miydim? Kafamdaki olumsuz düşünceleri bir kenara bırakıp derin nefes aldığım sırada Paşhupati eliyle ormanı gösterdi ve kalabalık, coşkuyla tezahürat etmeye başladı.

Hızla ormana girdim, hesaplamalarım üç gün içinde heykele ulaşip geri döneceğimi söylüyordu. Fakat bunun için hızlı olmalıydım, her zamankinden daha hızlı. Bir süre sonra arkamdaki insanların sesleri yerini çeşit çeşit hayvanın uğultusuna, esen rüzgârla yaprakların çıkardığı hışırtıya bıraktı. Hiçbir şeyin dikkatimi dağıtmasına izin vermeyecek şekilde koşuyordum. Akşam olmadan nehre ulaşmalıydım, eğer nehre ulaşırsam çadırımı orada kurabilir, erzaklarımı tazeleyip yoluma gün doğarken devam edebilirdim.

Koşarken istemsizce arkama baktığımda Baijanti'nin ağır adımlarla ormanda bir o yana bir bu yana dolaştığını görüp onun adına üzüldüm. Kaybedeceği bir yarışta olduğu çok açıktı ama orada ona üzülmekten başka yapacağım çok daha önemli şeyler vardı. Koştum, nefesim kesilene, kaslarım yırtılana kadar ilerledim ve gece çökerken nehre ulaştım. Hiç vakit kaybetmeden kamp kurup dinlenmeye koyuldum. Hayvanların uğultularının beni rahatsız etmemesi için kulaklarıma tıkaçlarımı

yerleştirip uykuya daldım. Gün doğarken kalkıp hızla çadırımı topladım, yanımda getirdiğim kuru eti kemirip üzerine taze meyvelerden ısırarak tekrar yola koyuldum. Baijanti orada değildi, zavallı kız büyük ihtimalle nehre ulaşamamıştı ve şimdiden epey geride kalmıştı.

Nehri geçip yoluma devam ettim. Sanki tehlikeli bir şehrin ara sokaklarında beni kovalayan hırsızlardan kaçıyormuşçasına koştum saatlerce. Günün sonunda ikinci kamp alanına ulaşmıştım. Yosun tutmuş büyük bir kayanın dibinde uyudum ve sabah aynı tempoda koşarak Paşhupati'nin bahsettiği büyük heykele ulaştım, tabii heykelin dibindeki sarı çiçeklere de. O an mutluluğum tarif edilemezdi. Kazandığımı biliyordum çünkü heykelin etrafında hiç ayak izi yoktu, oraya uzun zamandır kimse gelmemişti. Çiçekleri koparıp getirdiğim kesenin içine tıktırdım ve geldiğim yoldan koşmaya başladım. Koştum, koştum, koştum...

Akşam olduğunda nehrin yanında uyumak üzereyken Baijanti'yi görünce hayretler içerisinde kaldım. Eve dönmeme az kalmıştı ama zavallı kız henüz yolun başındaydı. Sakin sakin ayakkabılarını çıkarıp ayaklarını suda ıslattı, yüzünü yavaş yavaş yıkadı ve sonra çimlere sırt üstü yatıp yıldızları izlemeye koyuldu. Ona ses etmedim, beni dönüş yolunda görürse daha fazla üzülebilirdi. O yüzden çadırıma girip uyumayı tercih ettim.

Sabah erkenden yola koyuldum ve tam hesapladığım saatte ormanın çıkışına ulaştım. Orada bekleyenler bir anda tezahürata başladılar; belli ki kazanmıştım. Kesemden çiçekleri çıkarıp onlara gösterdim, bunlar başarımın nişanesiydi. Paşhupati

çiçekleri alıp onları öptükten sonra özenle cebine koydu. Sonra bana sarılıp dinlenmem için eve gidebileceğimi söyledi. Yarışmayı kazanan birine daha fazla ilgi göstermesini beklesem de yorgunluğum bu münakaşaya girmemi engelledi ve evin yolunu tuttum.

Uyandığında Baijanti hâlâ gelmemişti. Birkaç gün daha geçince telaşlanmaya başladım ama ilginç bir şekilde kimse kızın başına bir şey gelip gelmediğini merak etmiyordu. Ormana girip onu aramamız gerektiğini söylediğimde bana güldüler. Baijanti'nin bu ormanda gerçekleşen son on yarışmanın şampiyonu olduğunu, ormanı çok iyi bildiğini ve kaybolmasının imkânsız olduğunu anlattılar hep bir ağızdan. İşte o zaman ben de onlara güldüm. “Ben kazandım farkında mısınız?” diye yükselttim sesimi ama onlar gülümsemeye devam etti.

Baijanti tam bir hafta sonra döndüğünde onca yolu koşmamış, hiç terlememiş, hiç yorulmamış aksine enerji ve mutluluk bulmuş gibi parlıyordu. Kalabalığın arasına girdiğinde alkışlar, şarkılar, türküler birbirine karıştı. Ben neler olduğunu anlayamıyordum, önce ben gelmiştim, yarışmayı ben kazanmıştım ama büyük kutlama kıza saklanmıştı. O an kızın aralarına döndüğü, kurtulduğu için o kadar heyecanlandıklarını düşündüm.

“Seni çok merak ettik,” dedim hemen onun yanına sokulup. “Nerelelerdeydin?”

“Yoldaydım,” dedi. “Yarışma bu değil miydi?”

Bunu duyan kalabalık yine tezahürata başladı.

“Paşhupati,” dedim dayanamayarak. “Kim kazandı, ne oldu hiç anlayamıyorum.”

“Bajjanti bize yolculuğunu anlat haydi,” dedi Paşhupati.

Bajjanti konuşmaya başladığında utancımın yerini dibine girdim çünkü kız vahşi gergedanlardan, ağaçların birbirlerine söyledikleri şarkılardan, nehrin içindeki balıkların göç yolculuğundan, yıldızların parlaklığından, sarı gagalı kuşların sohbetinden, benim bakmaya tenezzül bile etmediğim heykelin büyüleyiciliğinden bahsediyordu. O, yolu yaşamıştı bense sadece koşup durmuştum. Hedefe doğru fırlatılan bir ok gibi gidip gelmiştim. Paşhupati sonra bana dönüp yolculuğumu anlatmamı istediğinde hiçbir şey söyleyemedim. Aklımda kalan tek şey sızlayan kaslarımdı.

“Amaç kimin erken döneceği değildi ki genç dostum,” dedi Paşhupati elini omzuma koyarak. “Amaç kimin *yol* olacağıydı. Sana yarışmayı anlatırken kapıdan çıkacağını, ormanın derinliklerindeki heykeli bulup ayaklarında biten sarı çiçekleri toplayıp eve geri döneceğini söyledim ama bunu yaparken asıl mucizeyi es geçmeni söylemedim hiç. Siz uzaktan gelenler ne yazık ki yolla konuşmayı unutmuşsunuz; varsa yoksa gideceğiniz yer. Hayır, sevgili dostum, önemli olan yoldur, onun sonu değil. Kazanan Bajjanti tabii ki, yoksa sen gerçekten kazandığını mı düşündün?” diye sordu gülümseyerek. Hiçbir şey söyleyemedim. Paşhupati *kaybedeni büyük bir hediyeye bekliyor* dediğinde, kelimeleri yaşlılığı yüzünden karıştırdığını düşünmüştüm ama o doğru kelimeleri seçmişti kesinlikle. Bense yolun güzelliklerine, anın büyüüne sırtımı çevirmiş sadece yarışmayı kazanmayı düşünüp gözlerim bağlı, kulaklarım duymaz halde koşmuştum günlerce.

“Yarışmanın adı Yol’du ve Baijanti yol oldu, sevgili dostumuz ise yolda kayboldu,” dedi kalabalığa. Gidip onu tebrik ettim. Ödülümü almıştım, artık yola nasıl ve ne için çıkağımı çok iyi biliyordum. Paşhupati başından beri aslında bana bunu öğretmek istemişti; yola otobüslerle, uçaklarla, arabalarla değil düşüncelerle, dokunuşlarla çıkılırdı. Bu hayatımda aldığım en güzel hediyelerden biriydi.

NİŞA

Hindistan'ın etkileyici bir yer olmadığını iddia etmek düşünülemezdi. Doğusundan batısına olan yolculuğum bir motosikletin üzerinde devam ederken aylar geçmiş, yolların, efsanevi Ganj Nehri'nin ve rüzgâr esince şarkılar söyleyen ağaçların en yakın arkadaşı olmuştum. Geceler gündüzlere karışmış, benim kimi zaman güneş tarafından hırpalanmış, kimi zaman yağmur beni günlerce yataktan kalkamayacağım kadar hasta etmiş ama yine de yolculuğumu bitirmeyi aklımın ucundan bile geçirmemiştim. Yolculuk, öğrenmek ve mücadele etmek demekti aynı zamanda. Yollarda düşüncelere dalmak, bir şekilde kendini bulmak, yeni kültürler keşfetmek bana inanılmaz bir mutluluk veriyordu ama en yakınımıdakilerin o an çok uzağımda olmaları beni bazı zamanlar derinden üzüyordu. Yaşadığım yerdeki dostlarımı, ailemi son zamanlarda çok öz-lüyordum.

Motorumu yolun kenarında durdurup, arka sepette benimle birlikte yolculuk eden Hint köpeği Nişa'ya göz attım.

Başında kaskı, gözünde kırık güneş gözlüğüyle keyfi yerinde görünüyordu. Onu birkaç ay önce yolda bulmuştum; hastaydı ve sol ön patisi yaralanmıştı. Onu orada öylece bırakmak istememiş, hemen motoruma atıp en yakın köye gitmiştim. Tedavilerini yaptırdıktan sonra da birlikte seyahat etmeye başlamıştık.

Kalküta'ya ulaşmamıza birkaç gün vardı. Oraya ulaşmadan önce en yakın kasabalardan birinde dinlenmemiz gerekecekti. Hiç vakit kaybetmeden motora atlayıp gaza bastım. Birkaç saat sonra yağmur yağmaya başladı. O kadar şiddetli yağıyordu ki önümü bile zor görüyordum. Motoru durdurup Nişa'ya gömleklerimden birini giydirdim. Turuncu ona çok yakışmıştı. En azından böylece daha az ıslanacaktı. O kadar tatlı görünüyordu ki gülümsemeden edemedim. Tekrar yola koyulduğumuzda yağmur dinmişti ve birkaç saat sonra en yakın kasabada nihayet soluğu aldık.

Motordan inerek dar sokaklarda yürümeye başladık. Evlerin dış duvarlarına asılmış kıyafetlerin, yemek yaptıktan sonra ortalığa bırakılmış tencerelerin, tabakların, yarım kalmış inşaatların arasından ilerlememizi sürdürdük. Biz yeni yeni kuruyor olsak da kasaba bir çöl kadar sıcak ve kavurucuydu. Bastığımız toprak uzun süre suya hasret kalmış birinin çatlamış dudaklarını andırıyordu. Nişa'yla etrafı incelerken camlardan bize bakan insanlara gülümsedim ve "Namaste," diyerek onları kendi dillerinde selamladım. İnsanların coşkulu tezahüratı, karşılması, kendimi ünlü bir müzik grubunun üyesiymiş gibi hissettirdi. Çılgık atıyor, alkışlıyorlardı durmadan. Devam

ederken üzerinde turuncu bir entari, boynunda rengârenk çiçekli kolyeler, kafasında mor bir sarıkla yaşlıca bir adam, arkasında da onlarca kişi sokağın başında belirdiğinde Nişa ile olduğumuz yerde kalakaldık. İnsanların bazıları bize çekinerek bakıyor, bazıları ise mutluluktan yerinde duramıyordu.

“Namaste,” dedim onlara tekrar. Hemen ardından Nişa da havladı.

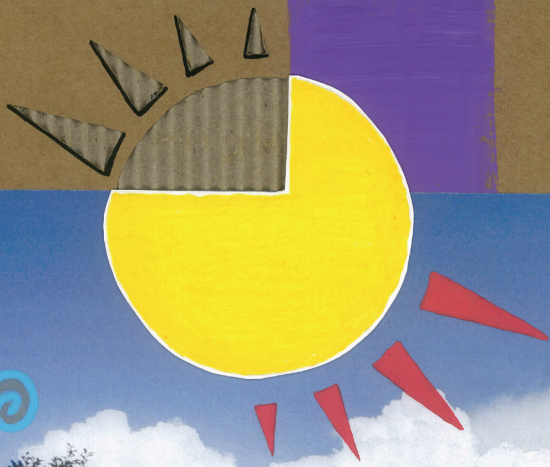
“Merhaba,” dedi yaşlı adam gayet iyi bir İngilizceyle ve yanıma gelip ellerimi tuttu. “İyi ki geldiniz, biz de sizi bekliyorduk. Hem de uzun, çok ama çok uzun zamandır.”

Adama gülümsedim, herhalde beni başka birisiyle karıştırmıştı. Daha önce ayak basmadığım bir Hint kasabasında beni nereden tanıyabiliyorlardı ki? Kasabada interneti bırak, televizyon ya da radyo olduğundan bile şüpheliydim.

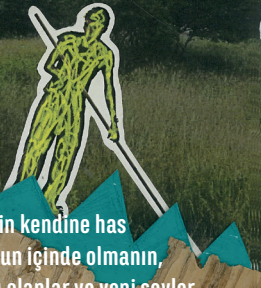
“Karıştırdınız sanırım,” dedim adama.

“Hayır hayır, sizi uzun zamandır bekliyorduk,” dedi Nişa’ya doğru eğilirken. “Sen de hoş geldin YağmurGetiren. Hoş geldin köpek kılığında dünyayı dolaşan.”

Ne diyeceğimi bilemedim. Kıyafetlerinden ne kadar fakir olduklarını anlayabiliyordum. Aç ve susuz görünüyorlardı ama yine de özellikle Nişa’ya bakarlarkenki mutlulukları görülmeye değerdi. Ayakları çıplak çocuklar neşeyle şarkılar söylüyordu. YağmurGetiren dedikleri onların efsanelerindeki bir varlık olmalıydı. Hint efsaneleri o kadar zengindi, halk o efsanelere o kadar bağlı, onlarla o denli iç içe yaşıyordu ki benim kısa süre önce yolda bulduğum zavallı köpeği efsanelerindeki bir varlık sanmalarına şaşmamalıydı.

Bundan birkaç sene önce uzun bir yolculuğa çıktım. Hindistan, Nepal, Kamboçya gibi farklı ülkeleri dolaştım. Her şey bir adımla başladı; aslında; küçücük bir adımla. Sonrasında kendimi hayal bile edemeyeceğim hikâyelerin içinde buldum. Bu yolculukta çekebildiğim kadar fotoğraf çektim ve kitabın içindeki her fotoğrafa birer öykü yazmak istedim. Okuyacağınız öyküler tanıştığım insanları, yerleri ve değişimi anlatıyor; ülkelerin kendine has renklerinden ve bu renklerin dünyayı ne kadar güzel kıldığından bahsediyor; yolun içinde olmanın, hem dünyayı hem de kendini keşfetmenin ipuçlarını veriyor. İçinde macera ruhu olanlar ve yeni şeyler keşfetmek isteyenler, bu kitap tam size göre. İyi yolculuklar...

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat etiketi

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-416-091-2

9 786050 963588

Doğan
Çocuk